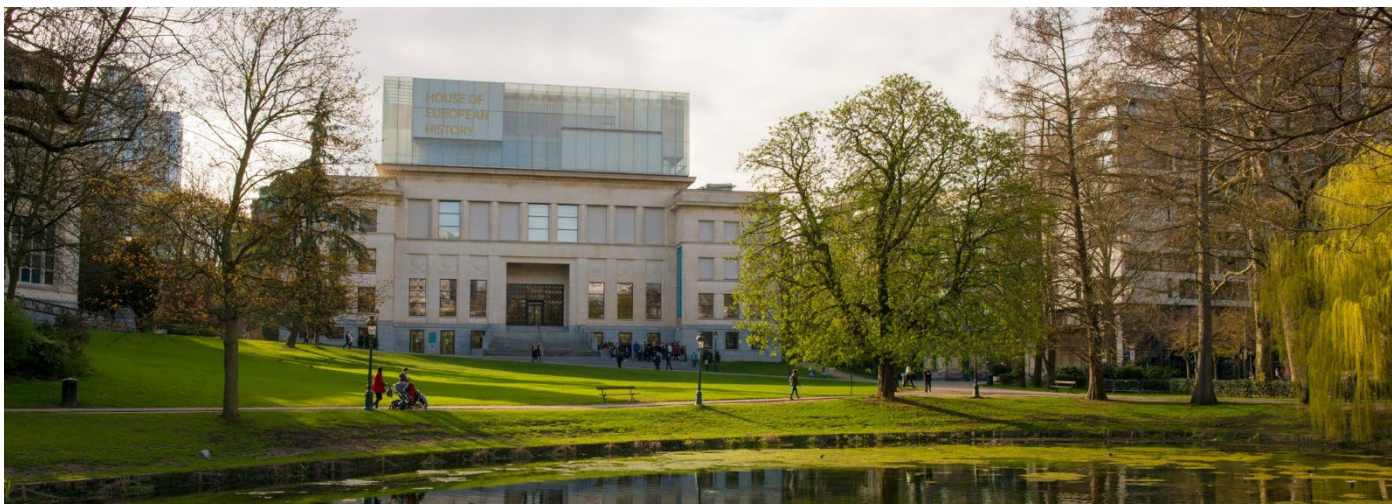

DOM EURÓPSKEJ HISTÓRIE – FAKTY A ČÍSLA

Obsah: Európske dejiny so zameraním na 19. a 20. storočie a osobitným dôrazom na európsku integráciu, s retrospektívou a detailným tematickým pohľadom na procesy a udalosti minulých storočí.

Otvorenie pre verejnosť: 6. mája 2017

Historický prístup: Dom európskej histórie má poskytnúť nadnárodný prehľad európskych dejín so zreteľom na ich rozmanitosť a mnohoraké interpretácie a vnímanie. Dom Európskej histórie sa snaží prispieť k porozumeniu európskej histórie aj v širšom globálnom kontexte a podnietiť diskusiu o Európe a procese európskej integrácie. Stála výstava sa sústreďuje predovšetkým na európske dejiny 19. a 20. storočia a históriu európskej integrácie zo všeobecnohistorického hľadiska a zbližovaním protichodných i spoločných historických skúseností Európanov.

Ciele: Cieľom projektu Domu európskej histórie je vytvoriť popredné múzeum o nadnárodných javoch, ktoré vytvárali podobu nášho kontinentu. Pri interpretácii dejín z európskej perspektívy spája a porovnáva spoločné skúsenosti a ich rozdielne výklady. Chce priviesť k poznávaniu nadnárodných perspektív v celej Európe.

Miesto: Budova Eastman v parku Léopold v centre tzv. európskej štvrte Bruselu. Budovu dalo prestavať a rozšíriť medzinárodné konzorcium *Atelier d'architecture Chaix & Morel & associés (FR)*, *JSWD Architekten (DE)* a *TPF (BE)*. Autorom návrhu stálej výstavy je spoločnosť Acciona Producciones y Diseño (ESP) a realizáciu má na starosti spoločnosť Meyvaert Glass Engineering (BE).

Jazyky: Stála výstava je v 24 jazykoch a všetky ostatné materiály pre návštevníkov najmenej v 4 jazykoch.

Otváracie hodiny a vstup: Otvorené 7 dní v týždni od 10:00 do 18:00 h, v pondelok od 13:00 do 18:00 h. Vstup voľný. Zatvorené: 1. januára, 1. mája, 1. Novembra a 24., 25. a 31. decembra.

Návštevnícke zariadenia: Reštaurácia, obchod, poslucháreň, učebne.

Ponuka: Stála výstava s exponátmi približne 200 múzeí a zbierok z celej Európy aj mimo nej, dočasné výstavy, vzdelávacie programy, podujatia pre miestnych obyvateľov a návštevníkov, publikácie a celý rad informácií online.

Ciel'ové skupiny: Každý, kto sa zaujíma o Európu a jej dejiny; osobitné znalosti nie sú potrebné. Pre konkrétne cieľové skupiny ako mladých, rodiny a školy sú k dispozícii osobitné informačné materiály.

Priestory expozície: 4 000 m² stála výstava, 500 m² dočasné výstavy.

Stála výstava: Stála výstava približuje európske politické, hospodárske, sociálne a kultúrne dejiny v chronologickom poradí podľa jednotlivých tém. Zameriava sa predovšetkým na európske dejiny 19. a 20. storočia s retrospektívou procesov a udalostí predchádzajúcich storočí, ktoré boli pre rozvoj nášho kontinentu dôležité. História európskej integrácie je venovaná špeciálna pozornosť.

Dočasná výstava: Do ponuky Domu európskej histórie patria aj dočasné ročné výstavy, ktoré sa podrobnejšie venujú určitým témam alebo obdobiam stálej výstavy. Dočasné výstavy umožňujú predstaviť odlišný alebo nový typ výstav s pestrým obsahom, ktorý je atraktívny pre rôzne kategórie návštevníkov. Tak ako stála výstava, aj dočasné výstavy sú koncipované z nadnárodného a interdisciplinárneho hľadiska.

Návštevníkom ponúkame: Návštevníci sa môžu oboznamovať s európskymi dejinami vlastným tempom, podľa vlastných znalostí a podrobnejšie si skúmať témy, ktoré ich osobitne zaujímajú. Výstava využíva širokú škálu moderných muzeologických nástrojov a metód, napríklad viacúrovňovú prezentáciu obsahu, čo umožňuje prehliadky s rozličnou úrovňou vedomostí a vlastným tempom. Vnímanie návštevníka sa mení spolu s atmosférou, priestorovým usporiadaním

a premenlivou hustotou rozmiestnenia exponátov a interaktívnych prvkov. Jednotlivé témy výstavy spájajú opakované prvky (napríklad orientačné body).

Náklady: Projekt bol pripravený s nákladmi približne 55,4 milióna EUR. Do tejto sumy patrí prestavba, rozšírenie a rekonštrukcia budovy, taktiež príprava a inštalácia stálej výstavy a prvej dočasnej výstavy, ako aj začiatky budovania múzejnej zbierky.

Autori: Obsah výstavy je dielom interdisciplinárneho akademického projektového tímu (zloženého z historikov, muzeológov, pedagógov a administrátorov z 18 členských štátov). Tento tím dohliadal na všetky stavebné a realizačné práce z hľadiska architektúry a infraštruktúry.

Financovanie: Náklady na realizáciu hradil Európsky parlament.

Riadiace orgány: Za dohľad nad projektom a poradenstvo zodpovedá dozorná rada a akademický výbor.

Dozorná rada Dohliada na základné otázky súvisiace s projektom a rozhoduje o nich. Pôsobí pod vedením bývalého predsedu Európskeho parlamentu dr. Hans-Gert Pötteringa.

Akademický výbor Pôsobí pod vedením historika prof. dr. Włodzimierza Borodzieja a tvoria ho univerzitní profesori a odborníci z medzinárodne uznávaných múzeí. Je poradným orgánom akademického projektového tímu Domu európskej histórie pre všetky historické a muzeologické otázky.

Otázky a odpovede k projektu

Prečo vznikol Dom európskej histórie?

Desaťročia trvajúci proces, počas ktorého sa formovala Európska únia, mal hlboký vplyv na usporiadanie a spôsob vládnutia v európskych krajinách. Doteraz však neexistovalo múzeum, v ktorom by bol tento proces zasadený do širšieho historického kontextu a kde by boli zhromaždené a vedľa seba prezentované protikladné skúsenosti jednotlivých európskych krajín a národov.

Generácia tých, ktorí zažili tragédie 20. storočia a budovali Európske spoločenstvá, sa pomaly vytráca. Je preto načas, aby sa rozvoj európskej integrácie zrozumiteľne prezentoval širokej verejnosti. Treba tiež vysvetliť jej základný historický vývoj, hybné sily a ciele, aby ďalšie generácie mohli pochopiť, ako, prečo a kedy dnešná Únia vznikala. V časoch krízy je osobitne dôležité

rozvíjať a prehľbovať vedomie kultúrneho dedičstva a nezabúdať na to, že mierová spolupráca nie je samozrejmosťou.

Európsky parlament preto založil Dom európskej histórie, v ktorom sa občania budú môcť zamýšľať nad týmto historickým procesom a nad jeho významom pre súčasnosť. Parlament je presvedčený, že múzeum môže byť miestom pre diskusiu a pochopenie súčasných pomerov z hľadiska ich historických príčin a na základe historických skúseností.

Aké má Dom európskej histórie poslanie?

Dom európskej histórie je fórum pre vzdelávanie, reflexiu a diskusiu. Otvorený je pre všetkých návštevníkov bez ohľadu na vek a pôvod. Jeho primárnym poslaním je zlepšiť pochopenie európskych dejín v celej ich komplexnosti, podnietiť výmenu názorov a kriticky pristupovať k východiskovým predpokladom.

Dejiny Európy zobrazuje tak, že poukazuje na veľké množstvo pohľadov a interpretácií. Uchováva spomienky, ktoré sú spoločné, aj ktoré rozdeľujú. Vystavuje a zhromažďuje artefakty dejín európskej integrácie a jej základov. Dom európskej histórie je akademicky nezávislý projekt Európskeho parlamentu a je súčasťou jeho programu pre návštevníkov.

Naše nadnárodné zbierky, výstavy a programy umožňujú nečakaný a inšpiratívny zážitok. Chceme sa prihovárať k širokému okruhu ľudí a nadväzovať partnerstvá, a tým posilniť európsky rozmer diskusií, výstav a znalostí o dejinách. Dom európskej histórie je miestom na stretávanie a výmenu názorov. Interpretácia minulosti v rôznych podobách stavia mosty k otázkam, ktoré sú pre dnešnú Európu dôležité.

Aké sú zásady projektu?

Projekt viedla už od začiatku snaha o otvorenú a inšpiratívnu propagáciu poznatkov o európskej histórii a o vytváranie povedomia rôznorodosti spomienok v rámci Európy. Nevyhnutným predpokladom bola akademická nezávislosť a medzinárodné zloženie projektového tímu, pričom konkrétne na tento projekt sa podarilo zostaviť kolektív historikov a odborníkov z múzeí z celej Európy. Výstavy sa snažili zostaviť tak, aby náležite prezentovali rozmanitosť európskych dejín a ich interpretácií.

Poradný výbor na vysokej úrovni (akademický výbor) zložený z popredných historikov a muzeológov je zárukou odbornej precíznosti a relevantnosti obsahu výstav.

Kde ho nájdete?

Dom Európskej histórie sa nachádza v budove Eastman v parku Léopold neďaleko európskych inštitúcií. Budova Eastman pochádza z roku 1935. Pôvodne to bola zubná ambulancia pre deti z chudobných rodín. Jej výstavba bola financovaná z daru od vynálezcu fotoaparátu Kodak amerického podnikateľa Georgea Eastmana. Na prestavbu tejto budovy na účely výstav bola vypísaná súťaž, ktorej víťazom sa stalo zoskupenie francúzskych, nemeckých a belgických architektonických ateliérov (Chaix&Morel et associés, JSWD Architekten a TPF). V ich plánoch sa počítalo s renováciou fasády a zachovaním historického vzhľadu budovy, ako aj s modernou prístavbou na nádvorí pôvodnej budovy a nadstavbou na streche.

Ako vznikol projekt?

Myšlienku o Dome európskej histórie prvý raz vyslovil vtedajší predseda Európskeho parlamentu dr. Hans-Gert Pöttering vo svojom inauguračnom prejave v roku 2007. V nasledujúcom roku výbor uznávaných historikov a múzejníkov z rôznych európskych krajín vypracoval prvý koncept projektu – Konceptný základ Domu európskej histórie. Ten predstavuje Dom európskej histórie ako moderné výstavné, dokumentačné a informačné centrum a odraz najnovších trendov v múzejníctve.

Od januára 2011 začal vznikať akademický projektový tím. Tento tím, zložený z odborníkov z celej Európy, postupne formoval presnejšiu víziu a poslanie nového múzea, vypracoval obsah stálej výstavy a venoval sa rôznym oblastiam, ako napríklad návštevníckej politike, dočasným výstavám a stratégiám tvorby zbierok. Poradenstvo v tejto práci poskytoval tímu akademický výbor, ktorý schvaľoval výsledky. Všetky dôležité rozhodnutia schvaľovalo Predsedníctvo Parlamentu (predseda a 14 podpredsedov).

Aký príbeh múzeum prináša?

Stála výstava sa zameriava na hlavné javy a procesy, ktoré v priebehu dejín formovali súčasnú Európu, a zdôrazňuje rozmanitosť skúseností, povedomia a interpretácií, ktoré s týmto dianím súvisia.

Nie je venovaná dejinám jednotlivých európskych štátov a regiónov. Namiesto toho sa zameriava na európske fenomény. Akademický projektový tím si zvolil tri kritériá: udalosť alebo myšlienka, ktorá má pôvod v Európe, ktorá sa šíri po Európe a dodnes ostáva aktuálna. Projektový tím na základe týchto kritérií vytvoril šesť tematických okruhov s veľkým počtom tém a čiastkových tém. Len riedka sa výstava neobmedzuje na to, čo sa udialo na území Európskej únie.

Európske dejiny sú možno zložité, rôznorodé a roztrieštené, majú však množstvo rozličných podobných črt a spoločných skúseností. Cieľom stálej výstavy je predstaviť niektoré z nich. Výstava sa začína starovekou bájou o Európe a býkovi a ako sa menila jej interpretácia. Zdôrazňuje najdôležitejšie faktory európskeho dedičstva, ktoré tvorili základy Európy a ktorých účinky sú tu dodnes.

Má Dom európskej histórie za cieľ vytvoriť európsku identitu?

Identita je jedným z najviac diskutovaných pojmov kulturológie. Je predmetom obrovského množstva literárnych diel a úvah i činnosti múzeí. Neexistuje spoločná definícia toho, čo by európska identita mala byť. Je to veľmi zúžené chápanie, navyše príliš statické na to, aby tento pojem slúžil ako základ pre Dom európskej histórie. Ak by Dom európskej histórie ponúkal vopred definovanú koncepciu európskej identity, diskusiu by to len obmedzovalo. Skôr by to bránilo živej diskusii o tejto mimoriadne zaujímavej a aktuálnej téme. Namiesto hotových odpovedí chce Dom európskej histórie podnietiť verejnú diskusiu o európskej pamäti a vedomí.

Nahradí Dom európskej histórie národné dejiny?

Dom európskej histórie nie je jednoduchým súhrnom národných dejín, ani ich nemieni nahrádzať. Dom európskej histórie je studnicou európskych spomienok, v ktorej sú uložené skúsenosti a interpretácie v celej ich rozmanitosti, so všetkými protikladmi a rozpormi. Jeho prezentácia dejín nie je uniformná, homogénna a potvrdzujúca, ale skôr komplexná, diferencovaná a kritická.

Kde sa príbeh začína?

Stála výstava Domu európskej histórie, ktorá tvorí jadro nového múzea, sa zameriava na európsku históriu od 19. storočia až po súčasnosť. V niektorých častiach v snahe vysvetliť základné črty európskej kultúry a civilizácie prezentácia zachádza ďalej do histórie, a to až do staroveku a stredoveku, čo návštevníkom umožňuje lepšie pochopiť súčasnosť.

Stála výstava sa začína prezentáciou báje o Európe, zmenou zemepisných predstáv v dejinách a úvahou o tom, čo asi tvorí európske dedičstvo. Výstava sa zameriava na európske dejiny 19. a 20. storočia s osobitným dôrazom na históriu európskej integrácie.

